

Izjava za javnost - Kmetijski inštitut Slovenije

Prikaz programa žlahtnjenja fižola, mednarodnih zbirk genskih virov stročnic in rezultatov projekta o uporabi genetskih markerjev pri preverjanju sort žit in križnic

ponedeljek, 4. julij 2022

Kmetijski inštitut Slovenije vabi na *Prikaz programa žlahtnjenja fižola in mednarodnih zbirk genskih virov stročnic ter rezultati projekta CRP »sortnost žit in križnic«*, ki bo potekal v četrtek, 7. julija 2022, s pričetkom ob 9. uri na izpostavi inštituta v Jabljah, na Grajski cesti 1 v Loki pri Mengšu.

Na dogodku bomo predstavili program žlahtnjenja fižola, ogledali si bomo zbirke genskih virov stročnic, ki jih vrednotimo v okviru različnih evropskih projektov, in predstavili rezultate zaključenega projekta o vzpostavitvi sistema uporabe genetske identifikacije pri preverjanju pristnosti in čistosti pomembnejših vrst žit in križnic.

Program žlahtnjenja navadnega fižola na Kmetijskem inštitutu Slovenije

Na inštitutu v okviru Javne službe v vrtnarstvu izvajamo program žlahtnjenja navadnega fižola. Pridelovanje fižola ima v Sloveniji večstoletno tradicijo, vendar so domače sorte fižola večinoma slabo odporne in bolj dovzetne za različna glivična, bakterijska in virusna obolenja. Cilj žlahtnjenega fižola je vzgoja novih sort zgodaj zrelega visokega fižola maslenca, ki bo odlične kakovosti, bo imel velik pridelek in bo odporen na različne okužbe, ter vzgoja odpornih nizkih sort fižola za zrnje. Na dogodku si bomo ogledali, kako poteka ročno križanje in katere pristope ter žlahtniteljske materiale uporabljamo na inštitutu.

Ogled mednarodnih zbirk genskih virov stročnic

Program bomo nadaljevali z ogledom zbirk genskih virov lupine in navadnega fižola, ki jih vrednotimo v okviru mednarodnega projekta H2020 INCREASE, ter ogled zbirke kompozitnih genskih virov navadnega in turškega fižola, ki je del evropskega projekta DIVERSILIENCE, financiranega iz mreže CORE Organic ERA-NET.

Projekt INCREASE izvajamo na inštitutu od leta 2020 v okviru evropskega sodelovanja H2020, namenjenega raziskavam in inovacijam. Inštitut je vključen v projekt kot eden od 28 partnerjev iz 14 evropskih in drugih držav. Glavni cilj projekta je izboljšanje upravljanja in uporabe genskih virov stročnic, in sicer z razširjanjem njihove uporabe in usmerjanja potreb uporabnikov glede dostopnosti, kakovosti in količine razpoložljivih informacij. V tem projektu se osredotočamo na štiri stročnice, tj. čičeriko, navadni fižol, lečo in volčji bob.

Projekt DIVERSILIENCE pa se na inštitutu izvaja od lanskega leta in se osredotoča na boljše, bolj trajnostno in učinkovitejšo rabo genske raznolikosti v okviru treh raziskovalnih ciljev: (i) izkoriščanje genske raznolikosti vrst za izboljšanje odpornosti in prilagajanja novih sort ekološki pridelavi; (ii) ustvarjanje novih populacij in mešanic, ocenjevanje njihove agronomske vrednosti ter optimizacija metod za razvoj ekološkega heterogenega materiala; (iii) oblikovanje inovativnih binarnih in večvrstnih posevkov s pomočjo poskusov na kmetijah in ocenjevanje njihove agronomske vrednosti. Raziskovalno delo projekta se izvaja v sedmih evropskih državah in se osredotoča na več vrst žitaric, stročnic, pa tudi na ajdo in koruzo.

Predstavitev zaključenega projekta o uporabi genetskih markerjev pri preverjanju sort

Opoldne bo sledila še predstavitev rezultatov zaključenega projekta CRP V4-1806: »Vzpostavitev sistema uporabe DNA markerjev za genetsko identifikacijo pri preverjanju sortne pristnosti in čistosti pomembnejših vrst žit in križnic kot osnova za kakovostno pridelavo semenskih posevkov ter varno in kakovostno pridelano hrano in krmo«, ki smo ga na inštitutu izvajali od 2018 do 2021. V okviru projekta smo razvili in vzpostavili sistem za genetsko identifikacijo rodu/vrste/sorte z uporabo DNA markerjev pri agronomsko pomembnih vrstah žit in križnic in s tem naredili velik korak naprej v smeri naprednega, učinkovitega in zanesljivega preverjanja pristnosti posevkov, ki se pridelujejo za hrano in krmo.

Več informacij o dogodku lahko dobite na povezavi:

https://www.kis.si/Dogodki_OPVGZ/Zlahtnjenje_fizola_julij_2022